

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Péntek
1925. július 24.

Felelős szerkesztő: Farkas Lajos. — Szerkesztőség: Nappal: Piac-utca 31. Telefon: 10-20. Éjjel: Piac-u. 49. Telefon: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. sz.

ARA:
1500
KORONA

Kiadó: Hegedűs és Sándor Irodalmi és nyomdai Rt. Előfizetési ár: 1/4 évre 420,000 K, 1/2 évre 210,000 K, 1 évre 105,000 K, 1 hónapra 35,000 K. Külföldre a költségese.

Debreczen.
XXIII. évf. 164. szám.

Heves vita után a jog- és pénzügyi bizottság is leszavazta a vásárcsarnokot

Lehet-e jövedelmező befektetés a 6 milliárddal adós városi nyomdának adott kölcsön? — Kollektívizmus és közüzemek — Az élöket, vagy a holtakat kell-e gondozni Debreczenben?

Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága ma délutáni ülésén hosszú vita keretében tárgyalta az egymillió dolláros városi kölcsön befektetési tervezetét.

Az előterjesztett programhoz először dr. Fehér Ferenc szólott hozzá.

A vásárcsarnokot elsősorban szeretné megvalósítani látni. Nem barátja a közüzemeknek s még a világitási vállalat megvásárlását sem helyeselte.

Ma is azt mondja, hogy ha az Augsburgi r-t. szolgáltatná a világitást, Debreczen ingyen kapna közvilágitást, a polgárság pedig felelőn. — Mégis a város kezén szeretné látni a vásárcsarnokot, mert a közvilágitást drágítaná egy magánvállalat horribilis vásárcsarnoki díjszabása.

A nyomdának csak akkor adna pénzt, ha marad, mert az az álláspontja, hogy olyan közüzemek, amelyek kifejezett iparnak esinálnak jogosulatlan konkurenciát, nem jogosultak.

A városi közönségének jóformán nélkülözhetetlen szükséglete a vásárcsarnok s könnyen meg is valósítható, mert nem kell hozzá kisajátítás. Azért, mert egy iparvállalat pénzt igényel, még nem lehet a közvilágitást kiegészítő és jövedelmező intézményt, a vásárcsarnokot háttérbe szorítani.

Dr. Freund Jenő: A vásárcsarnok kulturális szükséglet minden városban. Ezt a dolgot teljesen elkészített tervekkel kell idehozni, de ha érezzük, hogy az el nem odázható, lukratív, akkor a kölcsön érintése nélkül megvalósítjuk.

Mondja ki a közgyűlés, hogy a tanács azonnal készítse el a terveket és sürgősen terjesszen javaslatot a vásárcsarnok építésére.

Az erre szükséges pénzt majd Debreczenben is megkapjuk.

Dr. Vargha Elemér: A gazdasági bizottság ma délelőtt teljesen azonos javaslatot terjesztett a jog- és pénzügyi bizottsághoz. Ezt a tanács is magáévá teszi.

Dr. Markovits Elemér: A tervezet nem felel meg a miniszteri leiratnak, mert nem biztosítja a megfelelő kamatozást. Még a vállalatok sem adják meg a kamatióvedelmet. Nem tudom megérteni,

hogy mondhatja egy városi nyomda, — amely jelentéktelen összeggel szaporította a város házipénztárát, — s amely 6 milliárd adósságot csinalt, hogy jövedelmezően fektethet be 10 milliárdot.

Hiszen az óriási kamatteher fennmarad a 6 milliárd adósság kifizetése után is.

Nem vagyok elragadtatva a világitási vállalatotól sem, mert az árak drágák s mégis milliárdos hasznot mutat ki a vállalat. Amint a vállalat emelte az árakat, legalább csigalassúsággal szállítsa most le. Az áramárak leszállítása a vízdíj és a lehetőleg drága villamosenergia leszállítását is maga után vonná.

Budapesten 3000 korona egy átszállójegy, amellyel ötnegyed óráig lehet utazni, Debreczenben a vasutól a Péterfia-laktanyáig ugyanennyi s már ez mutatja, hogy itt valami kiáltó igazságtalanság történik.

Sem a nyomda, sem a téglagyár segítségét nem tartja lehetőknek. Pár hónappal ezelőtt a világitási vállalat vezetői azt mondták, hogy gépek beszerzésére nincs pénz. Hogy lehet az, hogy a vállalat most milliárdos befektetéseket tud csinálni. Mindezek ellenére mégis ennek a vállalatnak a segítségét látom a közönség érdekében valónak.

— A másik kérdés, anyagilag ugyanazt az áldozatot hozza meg az egyházkerület a nyomdának, mint a város?

Az egyházkerületnek ugyanannyi kölcsönt kell adnia a nyomdának, amelynek hasznát majd az egyházkerület is látja.

Ha erre nem képes az egyházkerület, fel kell bontani ezt a társasviszonyt, amely az áldozatok hozását csak az egyik féltől követeli.

Dr. Radó Rezső: A városi vezetőségnek határozott érdeke van az alkotások megkezdése körül. Azonban vigyázni kell, hogy egyes lakosainak ne okozzon hozzá méltatlan versenyt a városi vállalatok.

— Némely közüzemek létesítése és kézbevétele a város kötelessége, de **mindent közüzemek körébe vonni nem egyéb, mint haladni a kollektívizmus felé.**

Ilyen terhes kölcsön beruházási programjánál fontos az, hogy a létesített intézmények behozzák a kölcsön kamatát. Ebben a helyzetben pedig **a vásárcsarnok megvalósításától nem tekinthetünk el, mert ez az intézmény, amely a jövedelmét biztosítani tudja.**

Különs, hogy amíg az utcákat kikövezzük, a higiénikus szempontból legnagyobb követelményt, a vásárcsarnokot elodázzuk.

Dr. Magoss György: Hát ki akarja

elodázzni? Meg akarjuk valósítani.

Dr. Fehér Ferenc: Ad graecas calendas.

Dr. Radó Rezső: A vásárcsarnok építése időrendben sem halasztható el most, amikor megvan hozzá a kellő forgótőke.

— Nem tudja elfogadni, hogy Debreczen azt ambicionálhassa, hogy övé legyen az ország legnagyobb mamuth-nyomdája, hogy ez a nyomda elhalássza a budapesti nyomdák elől rendeléseiket, hogy a város a maga nagy hitelerejével jogosulatlan előnyt biztosítson ennek a nyomdának s egzisztenciákat tegyen tönkre.

Dr. Fehér Ferenc: Dávidházy az áldozat.

Dr. Radó Rezső: Mindez nem lehet Debreczen közönségének feladata. — Ugyanigy állunk a városi téglagyárral is. Közvilágitást ezt sem tesszünk indokoltá.

Balogh István: Árszabályozó.

Dr. Radó Rezső: Akkor a város az ipar minden ágában létesíthet egy-egy üzemet. Ezt az álláspontot tisztelni tudom, de osztani nem. És még azt is kétségbevonom, hogy a városi téglagyár olcsóbban adná a téglákat, mint a többi vállalatok raktáron lévő készleteiket.

Városi népfürdőre is lenne szükség s ez is beleillik ebbe a programba. A jövedelmét az is meghozná, mint a vásárcsarnok is.

A világitási vállalatnál nem nézem, hogy most nem kér kölcsönt. Eddig mindig arról volt szó, hogy a rentabilitás érdekében, az olcsóbb árak elérése, a világitás bizottsága céljából szükség van beruházásra. A fogyasztás egyre növekszik s így a világitó erőt tartalmazó gépeket kell beszerezni.

Dr. Magoss György: A vásárcsarnoknál kisajátításra van szükség s így, ha ebből a pénzből akarnánk felépíteni, a szükséges egymillió aranykoronát egy évig, másfél évig hevertetni kellene.

Dr. Markovits Elemér: A kisajátítás nem okoz olyan nagy késédelmet. — Meg kell kérni, a miniszter jóváhagyja és azonnal lehet építeni.

Dr. Freund Jenő: Ott fizetek vannak, amelyek még fel sem mondhatók. Szociális szempont sem engedi meg ezek kidobását s emiatt is hosszú időt vesz igénybe a vásárcsarnok létesítése.

Dr. Vargha Elemér tb. főjegyző itt a bizottság kívánságára felteszi szavazásra a kérdést, kihagyják-e a vásárcsarnokot a most megvalósítandó programból.

A bizottság dr. Markovits Elemér, dr. Radó Rezső, dr. Fehér Ferenc, Tóth István és Wilhelms Emil szavazatai ellenében 10 szavazattal kimondta, hogy a vásárcsarnokot most, ebből a kölcsönből nem építi fel.

Dr. Radó Rezső szólalt fel ezután a vízműtelepnek adandó kölcsönnél a telepek érdekében. Ezeknek kútakat kell építeni. Nem lehet tünni, hogy a telepek járvány fészkei legyenek.

Dr. Magoss György: A jövő évi költségvetésbe fel kell venni.

Dr. Radó Rezső: Hozzon a tanács ilyen javaslatot.

A bizottság elfogadja az előadói javaslatot, 200.000 aranykoronát szavaz meg a vízműnek.

Dr. Markovits Elemér a köztemetőre szánt összeg ellen szólalt fel.

Dr. Radó Rezső szerint a népfürdő létesítése az élők egészségét óvja meg. Ez fontosabb, mint a köztemető kerítése.

Nagy József a temető elhanyagolt voltára hívta fel a bizottság figyelmét. A többség elfogadja a köztemető körülkerítését.

Az idei, dus makktermés összeszedésére és erdőtelepítésre 25.000 aranykoronát ajánl megvalósításra a javaslat. A bizottság elfogadja.

Az iparostanonciskola, a Déri-muzeum és a bérházak ügye, a téglagyárral együtt, vita nélkül megy keresztül.

A nyomdávalalal részére adandó kölcsön felől, — miután a tárgyat alapos vitával kimerítették, egyszerű szavazással dönt a bizottság. 5 szavazat ellenében 8 bizottsági tag megszavazta a kölcsön milliárdjait annak a közüzemnek, amely ellen oly sok keserű szó hangzott el az ülésen.

Károlyi Mihályt kifosztották Párisban

Páris, július 23.

Gróf Károlyi Mihály és felesége tegnapelőtt este megérkezett Párisba és a Richelieu-utcában egy hotelben szállottak meg.

Károlyi Mihály másnap reggel el akart utazni Deauville-ba és a podgyászt lent hagyta a portánál. Másnap reggel, mikor indult a pályaudvarra, a podgyász sehol sem volt. Előtt az összes ékszerekkel, értéktárgyakkal és ruhákkal együtt. A podgyász értéke több mint 50.000 frank.

Károlyi azonnal megrette a feljelentést a rendőrségen. A rendőrség kihallgatta az éjjeli portást, aki bejelentette, hogy a gróftól megkapta a podgyászt és a hotelben elhelyezte. Már csak azért is ki van zárva, hogy valami csere történt volna, mert a portás is magyar és Károlyival magyarul beszélt.

A rendőrség egyelőre nincs nyomon. A rendőrségen kijelentették az újságíróknak, hogy nem valószínű, hogy megtalálják a podgyászt és a tolvajt, mert nincs semmiféle tálpon.

Tömeges a panasz az általános kereseti adó kivetése miatt

Az 1925. évre szóló kereseti adó kivetése megtörtént, a fizetési meghagyásokat a napokban kézbesítették ki. A kivetések ellen eleinte szóróványosan, utabban mind tömegesebben érkeznek be panaszok a kamarához amiatt, hogy az összeírási munkálatok során az érdekképviseleti kiküldöttek közreműködésével javasolt adóalapokat az adóhivatalok sokszor lineárisan bizonyos százalékkal, sokszor esetenként felemelték s

az adóalapok kiszámításánál oly magas haszonszázalékokat tételtek fel, amelynek az inflációs időkben megállották a helyüket, azonban ma ily magas haszonszázalékokat elérni lehetetlenség.

A kereskedelmi és iparkamara az általánoságban tartott panaszokkal részleteiben is megkíván ismerkedni, éppen ezért felhívja mindazon kereskedőket és iparosokat, akiknek az általános kereseti adó kivetése ellen panaszuk van, hogy 25-én, szombaton déli 12 órakor a kamaránál megjelenni sziveskedjenek. Különösen felhívja a kamara ezen értekezletre azoknak a figyelmét, akiknek adó kivetéséből abnormisan magas haszonkulcsokat lehet megállapítani.

Három külföldi mintavásár

A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara közli, hogy 1925. évi szeptember hó 5-15-ike között Lembergben az V-ik nemzetközi keleti vásár (áruminta- és nyersanyagvásár) meg fog tartani. Magyarország képviselőinek ellátását a Magyar-Lengyel Kereskedelmi Kamara vállalta. Magyarország rendelkezésére bocsátanak egy pavillont kollektív kiállítás rendezésének céljaira, de emellett mindazon cégek, illetőleg termelők, kik külön óhajtanak kiállítani, a vásár feltételeinek betartásával külön fiúket is kaphatnak. A vásárgazgatóság magyar nap rendezését helyezte kiállításba, mely napon a lengyel sajtó magyar gazdasági kérdéseket ismertette. A lengyel kormány, a tanulmányi kiállítók számára vizumkedvezmény megadását helyezte kiállításba, a mintavásárra kiutazók és a kiküldött árú vasúti menetdíj, illetőleg fuvardíjkedvezményt kapnak. A mintavásárról bővebb felvilágosítást a kereskedelmi és iparkamara személyes érdeklődőknek készséggel nyújt.

A lipcsei mintavásár 1925. évi augusztus hó 30-tól szeptember hó 5-ig fog megtartani. A mintavásár kiterjed minden vásárképes iparokra. Fő osztályát képezi a textilvásár, cipr-, bőrárúvásár és dohány. Külföld államok közül képviselve lesz Magyarország, Olaszország, Ausztria, Csehszlovákia, Svájc és Oroszország.

A műszaki cikkek vásárja 1925. évi augusztus hó 30-tól szeptember 9-ig tart.

Magyarország képviselőjét Guhrauer O. Budapest, IV., Teréz-körút 46. látja el, ki minden tekintetben felvilágosítást nyújt.

Az őszi bécsi vásár régi szokás szerint a lipcsei vásár bezárását követő napon, szeptember 6-12. között lesz megtartva. A kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a vásárra. A gyáripari vállalatok, avagy a kiállítani szándékozók a kamaránál jelentkező ívet kaphatnak. Ugyanígy ad a kamara a vásárra vonatkozó felvilágosító prospectust is.

Az Ipartestület nyomdászszakosztálya tiltakozik a városi nyomdanak nyújtandó milliárdok ellen

A városi nyomda gazdálkodása nem biztosítja a dollárkölcson kamatait és törlesztését

A debreceni Ipartestület könyvnyomdász, könyvkötő és vonalzó-mesterek szakosztálya ma az alábbi közlemény nyilvánosságra bocsátására kért fel bennünket. A cikket, mint hogy az abban hangoztatott súlyos sérelmeket magunk is fenforogni látjuk s a szakosztály jogos fellépésének igazságáról meg vagyunk győződve, azzal közöljük, hogy mint minden társadalmi réteg jogos küzdelmében, most is kötelességünk helyet adni a debreceni nyomdászipar súlyos panaszainak:

A debreceni Ipartestület könyvnyomdász, könyvkötő és vonalzó-mesterek szakosztálya, amely magában egyesíti Debrecen város könyvnyomdávállalatait és könyvkötőit, vonalzóit, folyó hó 20-án gyűlést tartott, amelyen Debrecen város és a Tiszántúli ref. egyházkerület könyvnyomda, könyvkereskedés és könyvkötészeti vállalatának közpénzen való tufejlesztésével foglalkozott.

Rákényszerítette a szakosztályt az állásfoglalásra a nyomdai közösen legutóbbi időkben történt indokolatlan nagymérvű kibővítése, amely mind nyomasztóbb és elbírhatatlanabb módon veszélyezteti a magánvállalatokból élő adófizető polgárok és munkások egzisztenciáját.

Szükségessé és égetően sürgössé teszi ezt a kérdést a szövegben levő dollár kölcsön-üggyel, mert

a szakosztály értesülése szerint Debrecen város vezetősége a kölcsönből a lapok hirdásai szerint újabb, mintegy 12 milliárdtal kívánja dotálni nyomdai közüzemét

s így Debrecen könyvnyomdászai és könyvkötői kenytelenek a végszükség parancsára felhívásukkal és kérésükkel védelemért a törvényhatósági bizottság tagjaihoz, valamint kormányhoz, a kereskedelmi és iparkamarához a grafikai főnökegyesülethez és az ipari és kereskedelmi érdekképviseleték szövetségéhez fordulni és teljes bizalommal egyenként fel kérik a terv megmáltatására és megakadályozására.

Debrecen város és a tiszántúli ref. egyházkerület könyvnyomda vállalata már a múltban versenytárs nélkül, árajánlat bekérése nélkül szállította a város nagy tömegű nyomtatvány-szükségletét, a közelmúltban pedig megszerezte a ref. egyházi nyomtatványoknak az egész országra nézve kizárólagos előállítás jogát, ezzel újabb mérhetetlen károkat okozva a magánvállalatoknak Debrecenben túlmenően az egész ország területén. De káros ez a monopólium az iskolakötelesek szülői szempontjából is, mert a városi nyomda előnyös helyzetében olyan árakat diktálhat, aminek akár mivel

a közszükségletet képező tan-könyvek jelentékeny drágulását idézi elő.

A városi nyomda vezetősége azonban nem elégedett meg ezzel a monopóliummal, hanem könyvkötészet és vonalzó-intézet felállításával a könyvkötőipart is tarthatatlan helyzetbe hozta, elvéve a helybeli könyvkötők munkáinak 50-80 százalékát. Egyúttal a könyvkereskedők legitím jövedelmének is törlesztését elvonta.

Amikor Debrecen városában megfelelő könyvnyomdák és könyvkötészetek vannak, amelyek az egészséges verseny alapján mindennemű nyomdai és könyvkötői munkákat a legolcsóbb áron és megfelelő kiállításban temelni képesek, sőt a város szükségletét is olcsóbban képesek volna előállítani, mint a város közüzeme, így egy közüzemnek ilyen monopolsztikus helyzetbe hozatala és fölösleges túlfelértése közgazdasági szempontból semmiképpen sem indokolható.

A városi nyomda az adófizető magánvállalatokkal szemben eddig is indokolatlanul és méltánytalanul hatalmas összegű közkölcsönökben részesült, illetőleg a város támogatásával nagy összegű hiteket vett igénybe,

Ezeknek összege a költségvetés kimutatása szerint a következő:

A házipénztártól 1921-ben 1.000.000 K, 1923-ban 20.000.000 K, 1924-ben a nyereség visszahagyásával 78.000.000 K. A svájci városi frankkölcsönből (svájci frank) 28.750 K. Debreceni Első Takarékpénztárnak váltóhitele 500.000.000. Magyar Általános Takarékpénztárnak váltóhitele 300.000.000 K. Debreceni Hitelbank Részvénytársaságnak 200.000.000 K. Dr. Baltazár-alapnak 2092,8 q buza. Buzakamatos tartozás a Kálvinista Templomegyesületnek.

A nyomdavezetőség jelentése szerint viszont a következő adósságok állanak fenn:

A város átmeneti kölcsöne 526.500.000 korona.

Városi házipénztárnak nyereséjuttalék címén 86.268.000 korona.

Egyházkerületnek nyereséjuttalék címén 86.268.000 korona.

Debreceni Első Takarékpénztárnak 34 százalékos kamatozású váltótartozás 400 millió korona.

Magyar Általános Takarékpénztárnak 27 százalékos kamatozású váltótartozás 500.000.000 korona.

Baltazár-alapnak buzatartozás — súlyos buzakamat mellett — 1 milliárd 149.538.450 korona.

A dr. Baltazár-alapnak 20 százalékos kamatozású dollár tartozás 757 millió korona.

A Kálvinista Templomegyesületnek — egy métermáza buzakamat mellett — 4.935.000 korona.

A népi-közlai tankönyveknek 1925 november 15-ig esedékes írói díjai 1 milliárd korona.

A Goldzieher Géza részvénytársaságnak ez évben esedékes pirtartozás 1 milliárd 359.534.628 korona.

A Világítási vállalatnak villanyáramért 96.325.000 korona.

A Guttenberg Haus cégnek különféle géprészekért szóló s már 1924. december 31-én esedékes számlája 9.624.405 korona.

A 60.000 frankos svájci kölcsönnek a nyomdára eső részéből a város számára 450.000.000 korona.

Mint látható, olyan hatalmas összegek ezek, amelyeknek még töre-

dékihez sem lúthat egyetlen magánvállalat sem.

Most mindezek mellett utabban több és pedig 12 milliárdos kölcsönt óhajt nyújtani a város nyomdai közüzemének, bizonyára a terhes kamatozású adósságok kiegyenlítésére.

Ezzel megdől a közüzemi gazdálkodás egyetlen érve, hogy a nyomdávállalatnak nyújtott összegek biztosítják a dollárkölcson kamatait és törlesztését.

A rentabilitás tehát csak látszólagos. Ilyen súlyos adósságokkal terhelt vállalat csupán termelésének drágításával (amit monopolsztikus helyzetében aligha fog elmulasztani) és így is csak tetemes idő elteltével lesz képes nyereséget kimutatni. A szakosztály értesülése szerint emellett az új könyvkötészet kellő szakértelem híján olyan elavult gépekkel rendeztetett be, hogy rentabilitás itt is aligha várható.

Minden további közpénzből való segélyezés tehát csak azt eredményezi, hogy míg az adósságok alatt roskadozó közüzemből nem lesz tényleges haszna sem a városnak, sem a közönségnek, a magánvállalatok tönkretjutva összeomlott egzisztenciák és munkanélkül maradó munkásoknak egész seregével növelik a gazdasági válsággal küzdő város és ország terheit.

Mindezeknek a megfontolása után

a szakosztály tiltakozik a nyomdai közüzem tovább felesztése ellen és az illetékesek támogatását kéri az ipar és kereskedelem ellenes politika megszüntetésére.

A szóban forgó esetben szükségesnek tartja Debrecen szab. kir. város és a tiszántúli ref. egyházkerület nyomdávállalatának leállítását oly mértékig, amint azt a város és a ref. egyház legszorosabban vett szükségletei, valamint a tradíciók megkímélésük, szükségesnek tartja a közüzemnek magán munkák vállalásától való eltiltását és egy érdektelen szakértők bevonásával kiküldött bizottság összeállítását, amely a városi nyomda eddigi gazdálkodását felülvizsgálja.

A szakosztály a tuitengő közüzemi rendszer elleni védekezésre felhívja az illetékes tényezőket, a törvényhatóság tagjait és a sajtót, mert el van tölve arra, hogy az összes nyomda és könyvkötő vállalatok egzisztenciáját végveszedelemmel fenyegető közüzemi protekcionizmus ellen minden törvényes eszköz felhasználásával küzdeni fog.

A város a szabályozási területen belül nem enged kisajátítani házhelyet

Uj házhelyigénylő összeírást kér a város — Az igénylők nem akarják elhinni, hogy teljes árat kell fizetni a telekért

Annak idején mintegy 3800 jelentkezőt írtak össze Debrecenben a házhelyrendezés összeírása során. Amikor az OFB. dr. Várhelyi Béla táblai tanácselnököt Debrecenbe küldte a földbirtokügyek letárgyalására, a kiküldött bíró elsősorban az igénylők ügyét vizsgálta meg, de letárgyalta azoknak az ingatlanoknak ügyét is, amelyek az eljárás során igényeltek a jelentkezők.

Az eljárás során az O. F. B. bírása felszólította Debrecen városát is, hogy

nyilatkozzék, hozzájárul-e a kisajátításhoz s ismerje el, hogy a létesülő telepen a közműeket a város tartozik létesíteni.

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága ma delutánai ülésében foglalkozott a felszólítással, amelyet Zöld József tanácsnok terjesztett elő. Elmondta az előadó, hogy a jogosult igénylők száma jóval alacsonyabb a jelentkezetteknek, akik

abban a téves hitben jelentkeztek, hogy a telekért vagy semmit, vagy elenyészően csekély összeget kell fizetni. Holott ez nem áll.

Ha a jelentkezők meggyőződnek róla, hogy a telekért teljes értéket kell fizetni s a jelentkező tartozik viselni az építkezés egész terheit is, jóval alacsonyabb lesz az igénylők száma.

A 3842 igénylő között van: hadirokkant 293, hadiözvegy 214, mezőgazdasági munkás 20, iparosok, ipari munkások 58, intézmények 3, közalkalmazott és nyugdíjas 3254.

A debreceni háztulajdonosok mozgalmat indítottak s azt kéri a közgyűléstől, hogy

a szabályozási vonalon belül — a telepek, kertsek külső vonala ez — ne engedjen telket igénybe venni.

Kéri továbbá, hogy az O. F. B. az igénylők felvilágosítása után készítsen új jegyzéket, amikor az igénylők legnagyobb része visszalép. A telektulajdonosok rámutatnak arra, hogy a telkek elszedése esetén csak imitt, amott épülnék be a telkek s a terület nagyrésze évtizedekre beépítetlenül marad. Rámutatnak még arra is, hogy a szabályozási vonalon belül

2800 katasztrális hold van beépítetlenül s ebből az igénylők a napi áron, kereskedelmi áron

bármikor kaphatnak, — miután a kínálat nagy.

Az előadó indítványozta, hogy a város a kiküldött bírónak adja azt a választ, hogy nem ad házhelyet a szabályozási területen belül. Kérjen új igényfelvevőket a város az OFB-től s ennek során az igénylők kivizsgálását, hogy a telekért képesek-e a napi árat megfizetni s felépíteni az épületet. Ezen kívül

kérjen a város garanciákat az OFB-től, hogy a kisajátítandó területeket napi áron bocsátja az igénylők birtokába s hogy az igénylők építenek is. Ebben az esetben aztán a város adna a szabályozási vonalon is telkeket.

Dr. Markovics Elemér indítványozta hogy ezt az utolsó részét a javaslatnak hagyják el. Az OFB nem tud garanciát nyújtani a kívánt tekintetekben s így a legjobb amellett maradni, hogy a szabályozási területen belül nem sajátított ki telket a város.

Javasolta, hogy

amennyiben mégis ezen a területen kellene földet kisajátítani, a város ajánljon fel egy bizonyos területet, mert így a károsodás egyenlően oszlik meg a polgárság között és senkinek sem kell való, vagy vélt sérelmet hangoztatni.

A bizottság a dr. Markovics Elemér által előterjesztett indítványt elfogadta az előadói indítványt.

Smith Jeremiás kedden terjeszti elő új jelentését

Budapest, július 23. Smith népszövetségi főbiztos most készült el legújabb jelentésével, amely a július hónapnál foglalkozik. A jelentés legértékesebb része az, amely a beruházási programot tárgyalja. A főbiztos ugyanis ezuttal foglalkozik minden részletében a beruházási programmal. Ezuttal gyakorlati kritikát a program felett és ezuttal mondja el azt is, hogy hogyan és mi mindenre kívánja a kormány felhasználni a beruházásokra fordított összegeket. A jelentés valószínűleg kedden kerül nyilvánosságra.

Bud. János miniszter a főbiztossal hosszabb ideig tárgyalt tegnap a beruházási program ügyében. A tárgyalásokat azonban megszakították és pénteken folytatják ismét, amikor is véglegesen befejezik.

Megindult a küzdelem a hatvani mandátumért

A Mikóvnyi Jenő halálával megüresedett hatvani választókerületben egész sereg jelölt küzd a mandátumért. Egyszerűs küzdelem azonban csak a demokratikus blokk részéről indult meg. A Kossuth-párti Buza Barna a demokraták jelöltje. A kormány részéről Horváth Emil báró államtitkár. Szivnyi Mersé Félix és Mikszáth Károly vannak kombinációban. A felföldök részéről Budaházy Miklós, Somogyi István, Prónay Pál, Turcsányi Egon indulnak a küzdelemben. Az ellenzéki kisgazdapárt részéről Benkő Gábor jelölték. A választás nagyvonalú hevesnek ígérkezik a hatvani kerületben.

Csütörtök reggel Eger közelében lezuhant az ujságszállító repülőgép

A hegyes talaj miatt nem sikerült a kényszerű leszállás — Sem a pilóta, sem két kísérője nem sérültek meg

Tegnap reggel 3 óra 40 perckor a rendes időben szállt gépébe a budapesti repülőterem Endres György, a Magyar Aero Részvénytársaság pilótája, hogy a vidéki városoknak a „Pesti Hírlap” számaint leszállítsa. Rajta kívül a gépen volt a gépész, mint állandó kísérője és mint egyetlen utas, Bálint Lajos debreceni műasztalos.

A pilóta az eredeti terv szerint Aszódon, Hatvanon, Gyöngyösön, Egeren keresztül repült és a lapot mindenhol pontosan leadta.

Egertől mintegy 20 kilométerre lehettek 400 méter magasságban, mikor észrevették, hogy a propeller nem működik.

A pilóta nem vesztette el a lélekjelentését és azonnal leszállásra alkalmas terep után nézett, azonban az Eger körül elterülő Bükk-hegység erdős, hegyes vidékén nem igen van leszállásra alkalmas hely. Már majdnem aggasztóvá vált a helyzetük, amikor a pilóta egy völgykötélen kisebb tisztást vett észre. Rögtön arra irányította gépét és körrepüléssel

kísérelte meg a leszállást. Mintegy 50 méter magasságig ez sikerült is, de

a szűk völgykötélen miatt a fordulót nagyon élesen vette és a gép hirtelen megbillenve derékszögben lezuhant. A csavarószerszót és a gép az esőzés miatt felázott talajba mélyen befuródott

ugy, hogy a pilóta a baleset okát előidéző géphibát nem tudta megállapítani. A pilóta szemén levő szemüveg darabokra tört, de sem neki, sem Bálint Lajosnak semmi baja nem történt. Az utasfülké háta mögött levő fülkékben ült a szerelő, az ujságokkal együtt, aki kizuhant a gépből és az arcát kissé megsértette.

A földeken dolgozó egriek azonnal segítségükre siettek és kocsin bevitték őket Egerbe. A földmunkások előadása szerint arra lettek figyelmeztetve, hogy a fejük felett keringő repülőgép egy nagyot pukkant és a gépből apró, sűrű lángnyelvek csaptak ki.

A pilóta és a szerelő a legközelebbi vonattal visszautaztak Budapestre. Bálint Lajos pedig hazajött Debrecenbe.

Néhány korpék Jánosdeákék nemzeti felbuzdulásának idejéből

Jámbor tiszthelyettes vádlott megszökött — Jánosdeák a forradalom alatt a váci csőcselék élén rendőrt akart lincselni

Budapest, július 23. Jánosdeák hadnagy és társai ügyének mai tárgyalását reggel kilenc órakor nyitotta meg Révfy Zoltán őrnagy-hadbíró. A tárgyalás elején meglepetten konstataulta a bíróság, hogy a négy vádlott közül csak három jelent meg.

Jámbor tiszthelyettes, akinek működését a tegnapi napon kihallgatott tanúk olyan sötét színben tüntették fel, a mai tárgyalásra nem jelent meg és nem is mentette ki távolmaradását.

A tárgyalás első tanúja Kovács Imre rendőrtisztviselő. Ő vezette a rendőrségen a fenyegetőlevelek ügyében a nyomozást. Kommun után Jánosdeák felhívta vedlett és sok iratot ellopott az írártárból.

Sáfár Elemér váci rendőrtanácsos hallott róla, hogy Kerschbaumay őrnagyot Jánosdeák megverette.

A forradalom kitörésekor váci csirkelógók meg akarták lincselni Orgoványi Mihály rendőrt. A tömegben ott ágált Jánosdeák, ő vezette a csőcseléket.

Később a kommun után a hadnagy feljelentést tett Sáfár tanácsos ellen, hogy zsűdöbörönc.

Ellenségeskedésünk onnan datálódik — mondja a rendőrtanácsos. — hogy nyomozást vezettem Jánosdeák ellen, mert

kincstári lepedőknek borbélyházba való eladásával vádolták.

A kommun után 1920 januárjában népvilág volt Vácott, ahol Rubinek és Preszly Elemér beszéltek. Akkor a rendőrökkel nem tudtam volna a rendet fenntartani, katonaságot kértem, de

maguk a katonák voltak a rendbontók és a rendbontók élén megint csak Jánosdeák haladt.

A rendőrtanácsost vallomására megeskették.

Az ügyész áll fel ezután és kiterjeszti a vádat Jánosdeák és Jámbor ellen súlyos testisértés és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt is és kéri a honvédtörvényszéktől Jámborra vonatkozó evors intézkedést.

Ezután folytatják a tanú kihallgatást.

Eletveszélyesen megsebesített egy borleányt a felrobbant sörshordó

Ma este a Honvéd-utca 2. szám alatt lévő koreszmában súlyos szerencsétlenség történt. Egy rosszul dugaszolt sörshordó felrobbant és a közelében tartózkodó Borsányi Margit 17 éves borleányt a szétről dőngadarabok életveszélyesen megsebesítették.

Borsányi Margit, a szerencsétlenül járt borleány éppen az asztalokat takarította le a koreszmában, amikor zajt hallott a szobának azon részéből, ahol a még alig csapolt sörshordó állott. Azt gondolta, hogy talán megrepedt a hordó és odament, hogy megnézzze, mi a baj. A hordó csapját elkezdte csavargatni és véletlenül a gázeresztő

Ivanka Pál mérnök elmondta, hogy a házkutatás alkalmával Jámborék még a ház tartozékait is elvitték, többek között a telefonkagylót is kivették a falból. Apjának vadászfegyverét is elvitték, ezt a vadászfegyvert később az apja felismerte egy fegyverkereskedés üzletében.

Korcsin Jánosné gödöllői parasztnaszony tud arról, hogy

Jámbor Ernő tiszthelyettes, amikor lebévezetetlen pénzt után kutatott, egy menyecskeát agyonlőtt.

Illetőleg két lövést tett rá, a lövések a menyecske lábába furódtak, aki sérülésébe két hét múlva a kórházban meghalt. Kijelenti, hogy baltát nem látott a menyecskenél, tehát alaptalan Jámbornak az a védekezése, hogy a menyecske baltával akarta őt leütni.

Korcsin Mihály hatvanöt éves öreg paraszt a következő tanu, aki elmondja, hogy ők a pénzt a romások elől druzták el. Amikor két pesti ur jött és pénzt után kutatott, akkor ő azt mondta, hogy majd a leányom megéri. A leány bement a másik szobába és amikor kijött.

Jámbor már az aitonál torkonragadta és rákiáltott: „Add ide rögtön a pénzt!” — „Jai Istenem!” — kiáltott az asszony, mire Jámbor úra neki esett és rugdosni kezdte, követelve tőle a pénzt, majd Jámbor kirántotta a revolverét és kétszer az asszony lábába lőtt.

a harmadik lövés a menyecskebe furódott. Jámbor valahogyan fejszét szerzett és ezzel szaladgált, azt kihálva, hogy agyon akarták őt verni. A fejsze és a revolver ekkor is a kezében volt.

Köldinger Mór 41 éves kereskedő elmondja, hogy amikor a katonai nyomozók keresték, fiedtében elbújt a szűzbe. A nyomozók ekkor őt hagyták az aitaia előtt. Ennek az őrnek később megmutatta születési bizonyítványát, amely szerint Vácott született és igazolta, hogy nem fog megszököni. Az őr azonban továbbra is ott maradt, mire ő szülei kérésére Pestre utazott. Amikor hazajött, a lakása már teljesen ki volt fosztva.

Kihallgatják Jánosdeák hadnagy hátrviát is, majd a tárgyalásvezető iratokat ismertet hosszasan, amelyek közül a legérdekesebb annak a kommun után nyomozó ügyvezésnek a jelentése, aki Jánosdeákról azt írja, hogy kommunista volt és a kommun után azokat kínozták meg, akiknél a kommun alatt protekcióért könyörgött.

— A tréfás kedvű tolvaj, Schwarcz Ernő gépszedő Bethlen-utca 25. sz. alatt lévő lakásáról valami besurranó tolvaj tegnap ellopotott egy rend férfiruhát és egyéb fehérneműket. A tolvaj azonban időközben megmondhatta a dolgot, mert csütörtökre virradó éjszaka visszalopta a ruhákat és szépen elhelyezte a lakás kishőben. A nyomozást Schwarcz Ernő feljelentésére megindították a tréfás kedvű tolvaj kézrekerítésére.

Aszódi és Róth divatáruháza

ajánlja dusan felszerelt raktárát, u. m.: szövetek, selymek, grenadinok, epöngék, batisztok, zefirek, vásznak, harisnyák, keztük és mindenféle rövidáru cikkei.

Idény utáni olcsó leszállított árak!

A Községi Tisztv. Országos Szöv. szerződéses szállítói.

Tisztviselőknék külön 5% engedmény!

Beniczky védője Vázsonyi Vilmos

Budapest, július 23. Ma az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a Beniczky Ödön bünpörében a védelmet Vázsonyi Vilmos fogja ellátni. Vázsonyi a hírlapírók kérdéseire az este folyamán még nem tudott határozott választ adni. Az éjszakai órákban nyert értesülés szerint azonban, egy órai tanácskozás után Vázsonyi elvállalta Beniczky Ödön védelmét.

Szabadlábrahelyezését kéri az anyagilkos bagaméri legény

A bagaméri gyilkos legényt Vályi Gábor, aki bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta özvegy édesanyját — mint már megírtuk — a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. Az anyagilkos legény ma délelőtt felfolyamodást jelentett be az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen és kérte szabadlábra helyezését.

A debreceni kir. törvényszék vádtanácsa a napokban foglalkozik a szabadlábrahelyezés kérdésével. Tekintettel azonban a várható súlyos büntetésre, valószínűleg elfogják utasítani a szabadlábrahelyezési kérést és továbbra is fogva tartják a gyilkos legényt. A vizsgálóbíró különben befejezte a tanúk kihallgatását a gyilkosság ügyében és holnap délelőtt átadja a bűnügy iratát a kir. ügyésznek.

A Református Világszövetség az elszakított magyar református egyházakért

A református Világszövetség cardiffi kongresszusa az európai református egyházak helyzetével kapcsolatban az utóállamokban levő magyar református egyházak sorsával is foglalkozott és pedig nemcsak az erdélyi, csehszlovákiai és jugoszláviai kiküldöttek előadásaival kapcsolatban, hanem W. A. Curtis dr. edinburghi teológiai professzor, a skót egyház egy legtekintélyesebb vezérének felszólalása alapján is, aki az utóállamokban járt és saját tapasztalatai alapján és beszélt. Curtis professzor határozati javaslatot nyújtott be, amely a Népszövetséghez intézte magyar fordításban a következőképpen hangzik:

„A református egyházak világszövetsége köszönetet mond a világszövetség keleti nyugati osztagjának azért az éber érdeklődésért és buzgóságért, mellyel az európai református egyházak életét figyelemmel kísérték és jelentéseiket tudomásul vették. Együttal felhívást intéz az összes egyházakhoz és azok minden jó fiához az iránt, hogy imádságaikban állandó megemlékezéssel, gondolatokban és tettekben jöjjenek a kontinens súlyos és szorongató viszonyok között élő testvéregyházaik segítségére. A Református Világszövetség nagy keserűséggel állapítja meg azt, hogy Közép- és Kelet Európában, de különösen Romániában még mindig folytatódik az az igazságtalan és elnyomó politika, amelynek folytán az ott levő református egyházak szabadságukban korlátozottak és egyházj életük kienyhítése lehetetlenné válik. Ugyancsak tiltakozik a Református Világszövetség az ellen is, hogy államférfiak vagy kormányok inkotrektil megtagadják vagy kifogásolják azokat a végzé-

nyes kötelezettségeket, amelyeket a békeszerződéseknek a kisebbségek jogait biztosító szakaszai tartalmaznak. Ezt a politikát nem csak önmagában veve is méltatlannak, de veszélyeztetőnek is minősíti a Református Világszövetség a világ jövőjének békéjére és éppen ezért ismételtlen felkéri a Nemzetek Szövetséget arra, hogy szüntesse meg ezt a helyzetet, amely ilyen szemrehányásra ad okot. Ez a Világszövetség abban a nézetben van, hogy nagy hiány és balsiker volna a Népszövetség részéről az, hogy ezeket az

alaptörvényi jellegű rendelkezéseket amelyek a kisebbségek jogainak védelmére alkotott, jogszabályokban foglaltatnak és az ő különös oltalma alá helyeztetek, nem támogatná. Egy ilyen balsiker erősen meggyengítené a Népszövetség magasrasztos eszményeinek legodaadóbb és legerősebben támogatott, az egyházakat és megerősítené azokat, akik úgy vélekednek, hogy a nemzetek szövetsége vámi kevés gyakorlati és reális értékkel bír az emberiségére nézve.”

Egy hatvannégy éves tébolyodott rendőr szerelmi féltékenységből meggyilkolta ötvennégy éves feleségét, majd önmagát főbelötte

Budapest, július 23. Ma délelőtt negyedik órakor borzalmas családi dráma játszódott le Újpesten, a Báthory-utca 7-ik számú házban. Egy rendőr, aki csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki a lipótmezei elmeegógyintézetből,

megölte a feleségét, azután önmaga ellen fordította a fegyvert.

A kettős családi dráma részletei a következők:

Körülbelül két esztendővel ezelőtt egy szolgálati ügyből kifolyólag a rendőrségen észrevették, hogy Lengyel István Újpesten szolgálatot teljesítő rendőr nem viselkedik normálisan. Rendőrorvossal vizsgáltatták meg, aki megállapította, hogy Lengyel köz- és önvészélyes örült.

Beszéltették a lipótmezei elmeegógyintézetbe és majdnem két esztendőig ápolták ott. Felesége mindennap rendszeresen bejárt hozzá, végre azután felesége kérésére szabadon bocsátották azzal, hogy az asszony odahaza ápolni fogja.

Az ötvennégy esztendő Lengyel Istváné maga vitte haza a tébolydából Lengyel Istvánt Újpestre, a házukba. Itt éltek körülbelül négy hétig egész nyugodtan együtt, míg pár nappal ezelőtt a rendőr Székesfehérvárra utazott rokonai meglátogatására. Már annyira gyöngyülnak mutatkozott, hogy az asszony egyedül engedte el.

Ma délelőtt váratlanul visszaérkezett a férfi Székesfehérvárról. Már megérkezésekor nagyon zavarosan viselkedett a hatvannégy esztendő nyugalmazott rendőr az idős asszonyt azzal kezdte zaklatni, hogy megcsalja őt.

Az idős asszonyt elkezdte kergetni a szobában és torkaszakadtából kiabált:

— Megcsalsz, tudom, rájöttem, hogy megcsalsz, megöllek!

A szerencsétlen asszony, aki látta, hogy férjén ismét kitört az elmezavar, menekülni próbált előle, nem mert vele szembeállni, a férje azonban

kirántotta a revolvert, az asszony fejéhez emelte, el-

sütötte és egyetlen lövéssel leterítette a szerencsétlen öregasszonyt.

Az asszony holtan terült el a földön, mire a rendőr maga ellen fordította a fegyverét s kétszer egymásután fejébe lött. A második lövés után holtan terült el ő is.

A lövések zajára berohantak a szomszédok, akik kihívták az úpesti mentőket. — A mentők csakhamar megérkeztek, de már nem akadt semmi dolguk.

A szerencsétlen rendőrnek két leánya van férjével. Ugy maga, mint leányai jó anyagi viszonyok között éltek.

A déli órákban, háromnegyed 12-kor kiszállt az úpesti rendőrkapitányság a tragédia színhelyére és a helyszíni szemle után gondoskodott arról, hogy a két holttestet a törvénytörési orvostani intézetbe szállítsák.

HIREK

— Az Osztrák Nemzeti Bank leszállította a kamatlábat. A nemzeti bank főtanácsa ma tartott ülésén elhatározta, hogy a kamatlábat 1 százalékkal, 11-ről 10 százalékra csökkenti.

— A Debreceni Kereskedő Társulat és a Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete két estén való tárgyalás után elfogadott egy alapszabálytervezetet és megalkította az ország első kereskedelmi nyugdíjintézetét, még pedig nem a munkaadók és alkalmazottak harcán nyomán, hanem annak a megértő és egymást támogató munkásságnak az eredményeképpen, amelyben Debrecen munkaadói és Debrecen alkalmazottai találkoznak évszázados kereskedelmi társulat és a szintén tisztes multra visszatekinthető kereskedelmi alkalmazottak működésében.

— Az ipartelep tulajdonosok figyelmébe. Értesitem a város területén levő és az 1893:XXVIII. t.-c. hatálya alá tartozó ipartelep tulajdonosokat, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 92,062—1924. XX. számú rendeletével megengedte, hogy az ipartelep mentőszekrényekben a készletben tartani rendelt szublimátoldat, illetve szublimát hengerkerék mellett vagy azok helyett a „Vetol” elneve-

zésű sebolaj tartassék készletben. A tartály edényeken az előbbi használati utasításnak kell lennie: „A sebet nem szabad lemosni, hanem az ebben az üvegben levő sebolajjal bőven le kell önteni. Az esetleg lefolyó olajat gase darabokra kell felvinni és ezekkel vagy a sebolajjal frissen átitatott gazdarabokkal kell a sebet befedni, azután a gazere váltást helyezni és pólyával rögzíteni.”

— Hatásosabb a gumibotnál. Az elmúlt éjszaka a rendőrség központi ügyeletére botrányos részegség miatt előlítottak egy embert, aki egy veszedelmesnek látszó ütőeszközt szorongatott a kezében. A detektívek kérdésére dicsekedve mondotta: Ez az én találmányom jobb, mint a gumibot. A veszedelmes szerszám egy erős acélsodronyból áll, amelynek két végén ólomgolyó van. Az egyik golyó nagyobb, mint a másik. Az új találmány tényleg hatásosabb a gumibotnál, mert amellet, hogy zsebre rakható, egyetlen jól irányított ütéssel embert lehet vele ölni.

— Elfogtak a piacon két zsebtolvaj cigányasszonyt. Csütörtökön délelőtt a Rákóczi-utcai piacon elfogtak két cigányasszonyt, akik a vásárlók pénztárcáit lopkodták. A két cigányasszonyt ép akkor fogták el, amikor Sándor József Csapó-kerti eszmaimáster feleségének a kosarából lopták ki a pénztárcáját, amelyben 200 ezer korona volt. A két cigányasszonyt, Kiss Erzsit és Nagy Erzsit átadták a kir. ügyésznek. A fogházba kísérékor Nagy Erzsit rosszul lett úgy, hogy orvost kellett hívni hozzá. Az orvos megvizsgálta és megállapította, hogy Nagy Erzsinek szülési fájdalmai vannak és nemcsakára meg fogja szülni gyermekét. Nagy Erzsit a rabkórházban helyezték el.

— Egy bányai község kiltotta határától az autókát. Néhány nappal ezelőtt Crnja község előljárósága rendeletet adott ki, amelyben megiltotta Haulfeld és Crnje község között az autóközlekedést, azzal az indoklással, hogy az autók tönkreteszik az országutakat. A községi előljáróság különös rendelete kinos feltűnést keltett a Bányában, mert lehetetlenné tette Velikikinda és Beeskerek között az autóközlekedést. A kikindai kereskedők és gyárosok egyesülete kénytelen volt foglalkozni az előljáróság rendeletével és elhatározta, hogy beadványt intéz a beeskerei kereskedelmi és iparkamarához, hogy tegyen lépéseket a szokatlan rendelet visszavonására, mert az nagy károkat okoz a Bányás kereskedelmének. Érdekelte körökben remélik, hogy a bányai alispáni hivatal, mint a felsőbb vármegyei hatóság, meg fogja semmisíteni ezt a minden kulturális holláddal ellenkező községi előljárósági határozatot.

— Lopás a vasúti üzletvezetőségénél. A debreceni üzletvezetőség épületében most folynak a kárbitozási munkálatok. Tegnap délután egy gyorskezü alkalmi tolvaj két értékes függönyt lopott el az egyik hivatali szobából. A rendőrség a nyomozást megindította.

Margit-fürdő uszoda árai:

Uszodajegy	8,000 K	Havi bérlet	150,000 K
Köztisztviselőknek	6,000 K	Havi bérlet	120,000 K
Füzetjegyek (20 drb) 140,000 K. — D. U. E. Tanuló- és gyermekjegy 6000 K. — Havi bérlet 110,000 K.			

A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

— 15 milliárd kár érte a termelőket a meghiusult barackexport következtében. A gazdasági körökben most megejtett hozzávetőleges becslések szerint mintegy 15 milliárdnyi kár érte a magyar termelőket annak következtében, hogy a bőséges baracktermés fölsőlege nem juthatott el idejében külföldre. Jellemző, hogy Német-Ausztria, amelynek gyümölcstermését szintén teljesen elpusztította a fagy s a kedvezőtlen időjárás jó részben Csehszlovákiából s Olaszországból importálja a gyümölcsöket, Magyarországnak szinte teljes kikapcsolásával. A kormány késedelmes kedései az export lehetővé tételére annál inkább kihívják a kritikát, mert a legnagyobb baracktermő vidék exponensei, a kecskemétiék még a kelő időben felhívták a kormány figyelmét.

— Egy új majomper Kolumbiában. A majomper úgy látszik nem maradt hatás nélkül, mert már Kolumbiában sem szabad hirdetni az evolúció tanát. Újabb perbe fogtak egy darvinizmust hirdető tanítót, akinek július hó 28-án tárgyalják az ügyét.

— Filadelfiában szobrot emelnek az első embernek. Az újvilág szokásai közé nem igen tartozott a szobor-láz. Ebben Európa vezet. Annál feltűnőbb, hogy Filadelfia legszebb kertjében a napokban olyan embernek állítanak szobrot, akinek se művész, se tudományos érdemei nincsenek. Egyedüli érdeme az, hogy ő volt — az első ember. A munka Brady ismert filadelfiai szobrász műve. Ádám szobra 7 méter magas. Talpazatára ez a mondat van belevésve: „Ádámnak köszönetül a későbbi évezredekért.” A felirat alatt helyezték el egy napórát. Brady szobrász valószínűleg otthon van az ókori dátumokban, mert kinyomozta, hogy Ádám születésnapja október 28-ára esik. Ádám szobrának leleplezése tehát október 28-án lesz Filadelfiában. Éváról úgy látszik, megelégedettek.

— Azsurozást gépen. zsebkendő és féhérműbe 1800 K. ruhára 2000 K. Éndízés métere 3000 K. Szilágyi, Széchenyi-utca 1.

— Margit-fürdő uszoda árai: Uszodajegy 8,000 K. Havi bérlet 150,000 K. Köztisztviselőknek 6,000 K. Havi bérlet 120,000 K. Fűzetjegy (20 drb) 140,000 K. — D. U. E. Tanuló és gyermekjegy 6,000 K. — Havi bérlet 110,000 K. A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

SZÍNHÁZ

Mozgósínházak:

VIGSZÍNHÁZ: 3 órás előadások! Két attrakció! Erősebb az acélnál, Egy asszony drámája, 7 felvonásban és A számbőr (A gyönyör rabszolgája), regény, 7 fejezetben.

URANIA: Chaplin ötletes és mulatságos szereplésével: Héj kutyaélet, kutyaelet, komédia 5 felvonásban, A kis meztelűbas, egyszerű történet, 6 felvonásban.

SPORT

A debreceni birkózóverseny utóhangja. Ismeretes, hogy örökre eltiltották a szövetséggel szemben minden tisztség viselésétől Weisz Zoltánt, a NyTVE birkózó-szakosztályának vezetőjét, azért mert a bajnoki birkózóversenyen levonultatta a NyTVE birkózókat és nem engedte meg, hogy tovább versenyezzenek. A bir-

kozókat állítólag azért nem engedte indulni a versenyszámokban, mert a bíró ellenük bíraskodott. A fegyelmi bizottság az ítéletet az alatt az idő alatt hozta, míg Weisz külföldön volt, most hogy hazajött támadásokat akar indítani Paulovics Pál ellen és tisztázní akarja szerepét.

Nemzetközi lovas mérkőzés Szegeden. Szegedről jelentik: A délvideki lovasegyesület, a szegedi gazdasági egyesülettel karöltve 1925 augusztus 15—20-án nemzetközi lovasmérkőzést rendez. A mérkőzést a magyar lovassportegyesület országos szövetségének lovas-szabályai szerint fogják megtartani és elbírálni. A nevezési határidő a különböző versenyszámok szerint folyó évi július 25. és augusztus 8. Felvilágosítással szolgál a Délvideki Lovasegyesület titkársága.

A DVSC—KAOE vasárnapi mérkőzése. A kerületi bajnokcsapat, a DVSC vasárnap játssza le a Korinthián-díjmérkőzést a budapesti Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének jónévi csapatával. A KAOE a Korinthián-díjmérkőzések során július 5-én a Kecskeméti Atletikai Clubot 3:1 arányban győzte le s így került össze a további küzdelmek során a DVSC-vel. A DVSC a KAOE feletti győzelme esetében összekerül a múlt évi Korinthián-díj győztes csapatával, a Vasasokkal. A KAOE elsőrendű játékerőt képviselő másodosztályú együttes, amely a másodosztályban a hatodik helyen végzett. Különösen főerőssége Tóth centerhalli, aki nem egy alkalomkor volt már a magyar válogatottnak is tagja. A mérkőzés a nagyerdei sporttelepen vasárnap délután fél 6 órakor kerül lejátzásra. Bíró Tamássy László lesz.

A TÉK intéző bizottsága pénteken délután fél 4 órakor a Bikában ülést tart. Az ülésen foglalkozni fognak a vasárnapi uszóversenyen történt dolgokkal és különösen a DEAC és DUE ügyével.

A DUE győztes vízipóló csapatának játékosai, saját egyesületüktől aranyozott érmet kapnak. Az érmeiket a főttkartól átvehetik a játékosok.

A DUE propaganda versenye a Margit-fürdőben. A DUE választmányának csütörtöki ülésén elhatározták, hogy — augusztus hó 2-án a Margit-fürdőben propaganda gyermekversenyt rendeznek. A gyermekversenyre már lehet benevezni a DUE titkáranál, de lehet benevezni a mérkőzés megkezdése előtt is a helyszínen. A gyermekversenyszámok lezajlása után a DUE a) és b) csapatai tartanak tréning vízipólómérkőzést. A verseny fél 4 órakor kezdődik.

A DEAC megővta a vasárnapi uszóverseny minden számát. A DEAC azért, mert Jost Ferencet nem engedték indulni, megővta a verseny minden számát és kéri, hogy új versenyt rendezzenek. Az óvást felterjesztették a kerületi előadó jelentésével együtt.

A DUE résztvesz a kaposvári uszókongresszuson és 12 versenyzőjét indítja a versenyeken. A DUE vízipóló csapata nagy erővel készül a kaposvári mérkőzésre.

KÖZGAZDASÁG

Szilárdul a gabonatözsde

A tözsdetanács hivatalos árjegyzése a következő: 77 kilogramos tiszavidéki új buza 372.5—377.5, pestmegyei és dunántuli 367.5—377.5, 78 kilogramos tiszavidéki buza 377.5—380, pestmegyei és dunántuli 372.5—375, rozs 310—315, új takarmányárpa 375—380, ózab 435—450, tengeri 275—277.5, repce 545—560, korpá 250—255 ezer korona.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Angol font 345.000—347.000, Cseh korona 2104—2120, Dinár 1225—1247, Dollár (5-ös bi-től felfelé 70.580, Dollár (kisebb bankjegyek) 70.480—71.410, Francia frank 3347—3377, Zloty 13.405—13.555, Lei 368—372, Léva 509—517, lira 2600—2622, Német márka 16.875—16.975, Schilling 9985—10065, Hollandi forint 28.245—28.515, Svájci frank 13.802—13.902, Dán korona 15.360—15.450, Svéd korona 18.840—19.000, Norvég korona 12.720—12.900, Belga frank 3267—3297.

Legszebb gyümölcsök

Jutányos áron Tóthnál, Plac-utca 7. (kapu alatt), **Őszi barack** étkezésre és befőzéshez állandóan kapható.

Elárverezek

Debrecenben Simonyi-ut 6. sz. házában 1925 aug. 6-án d. e. 11 órakor 12.600.000 kor. becsült butorokat, szekeret, eséplőszekereit.

Rosner
végrehajtó.

Paplanvarrodámban készülnék a legmodernebb paplanok. Villanyerővel frissítva és tisztítva. **DEBRECZENI, Kossuth-u. 11.**

FESTÉKET,

padlólakot, brunolint, terpentint, firniszt, zománclakot és minden színű porfestéket kiváló minőségben, nagyon olcsón vásárolhat

STERN festéküzletében, Plac-u. 10., a Bikával szemben.

Vizvezeték

szeléseket, csatornázási munkákat és javításokat jutányosan készít **Nagy József szerelő,** Burgondia-utca 1.

E heti könyvujdonságok:

Gárdonyi: Tizenkét novella	51,500.—
Gárdonyi: Mai csodák	58,800.—
Benoit: A táncosnő	44,100.—
Erdős Renée: Római napló I-II. könyv	44,100.—
Dr. Büben: A Diatherma alkalmazása (kötve)	110,500.—
Shaw: Cashell Byron mest.	66,150.—
Gr. Andrassy: A világháború előzményei I.	58,800.—

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében, a főposta mellett

Telefon: 54.

Utleveleket

leggyorsabban és legolcsóbban vízumoztat

Máv. II. Menetjegyiroda

Piac-u. 56. Telefon 12-03.

Bel- és külföldi fürdők képviselője.

Vasuti jegyek kiadása reggel 7-től este 9-ig

GYÓGYNÖVÉNYEKET,

székfü-, hársfa-, pipacs-, bodza- és ökörfarkkóró virágot, beléndek-, maszlag-, fehér öröm- és kerek-mályvalévet,

anyarozst és körisbogarát és minden egyéb gyógynövényt, továbbá mustár-, édes kőmenny- és ánizsmagot

borkövet

legmagasabb napi áron vásárol a

„HYDROFLORA“ R.T.

Budapest, IV., Váci-utca 20.

Sürgőnycim: ARUNDO, Budapest.

Kérünk mintázott áruajánlatot!

Mindentéle

bádogos munkát

tervszerűen készít és javít

Kereszturi István

bádogosmester

Hunyadi-utca 10. szám.

Legjobb minőségű

befőtt-kötöző

pergament (hólyag) papír, kenderzsineg és csinos üveg-cimkék

legolcsóbban beszerezhető **Hegedüs és Sándor rt.**

könyv- és papirkereskedésében a főposta mellett. Telefon 54.

PRÉCZ kárpitos

Hatvan-utca 41.

Hencserek, diványok, matracok, szalon- és börgarnitúrák állandóan raktáron.

Kötéláru üzletemet

Petőfi-tér 4. szám alatt megnyitottam.

Kitűnő anyag, jutányos árak.

Vízonteladóknek árengedmény!

BOGDÁNY SÁNDOR, kötélgyártó.

Faszén, mész,

cement, gipsz, tüzifa

és minden építkezési anyag és tüzelő anyagok, legjobb minőségben és olcsó áron kaphatók **SCHIFFMANNAL** Pesti-utca 3. Telefon 852.

Most jelent meg!

BALATONI KALAUZ.

Szerkesztette:

dr. br. Wlassics Tibor

a Balatoni társaság orsz. elnöke.

Ára: 60,000.— K.

Kapható:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében, a főposta mellett.

Telefon 54.

Beniczky védője Vázsonyi Vilmos

Budapest, július 23. Ma az a hír terjedt el a fővárosban, hogy a Beniczky Ödön bűnpörében a védelmet Vázsonyi Vilmos fogja ellátni. Vázsonyi a hírlapírók kérdéseire az este folyamán még nem tudott határozott választ adni. Az éjszakai órákban nyert értesülés szerint azonban, egy órai tanácskozás után Vázsonyi elvállalta Beniczky Ödön védelmét.

Szabdlábrahelyezését kéri az anyagilkos bagaméri legény

A bagaméri gyilkos legényt Vályi Gábort, aki bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta özvegy édesanyját — mint már megirtuk — a vizsgálóbíró előzetes letartóztatásba helyezte. Az anyagilkos legény ma délelőtt felfolyamodást jelentett be az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen és kérte szabdlábra helyezését.

A debreceni kir. törvényszék v. tanácsa a napokban foglalkozik a szabdlábrahelyezés kérdésével. Tekintettel azonban a várható súlyos büntetésre, valószínűleg elfogadják utasítani a szabdlábrahelyezési kérést és továbbra is fogva tartják a gyilkos legényt. A vizsgálóbíró különben befejezte a tanuk kihallgatását a gyilkosság ügyében és holnap délelőtt átadja a bűnügy iratát a kir. ügyészségnek.

A Református Világszövetség az elszakított magyar református egyházakért

A református Világszövetség cardiffi kongresszusa az európai református egyházak helyzetével kapcsolatban az utódállamokban levő magyar református egyházak sorsával is foglalkozott és pedig nemcsak az erdélyi, cseh-szlovákiai és jugoszláviai kiküldött tek előadásaival kapcsolatban, hanem W. A. Curtis dr. edinburghi teológiai professzor, a skót egyház egy legtekintélyesebb vezérének felszólalása alapján is, aki az utódállamokban járt és saját tapasztalatai alapján és beszélt. Curtis professzor határozati javaslatot nyújtott be, amely a Népszövetséghez intézte magyar fordításban a következőképpen hangzik:

„A református egyházak világszövetsége köszönetet mond a világszövetség keleti nyugati osztályának azért az éber érdeklődésért és buzgóságért, mellyel az európai református egyházak életét figyelemmel kísérte és jelentéseiket tudomásul veszi. Együttal felhívást intéz az összes egyházakhoz és azok minden jó fiához az iránt, hogy imádságaikban állandó megemlékezéssel, gondolatokban és tettekben jöjjenek a kontinens súlyos és szorongatótt viszonyok között élő testvér-egyházainak segítségére. A Református Világszövetség nagy keserőséggel állapítja meg azt, hogy Közép- és Kelet-Európában, de különösen Romániában még mindig folytatódik az az igazságtalan és elnyomó politika, amelynek folytán az ott levő református egyházak szabadságukban korlátozottak és egyházj életük kienítése lehetetlenné téteik. Ugyancsak tiltakozik a Református Világszövetség az ellen is, hogy államférfiak vagy kormányok inkorrektül megtagadják vagy kifogásolják azokat a végzvé-

nyes kötelezettségeket, amelyeket a békeszerződéseknél a kisebbségek jogait biztosító szakaszai tartalmaznak. Ezt a politikát nem csak önmagában véve is méltatlannak, de veszélyesnek is minősíti a Református Világszövetség a világ jövőjének békéjére és éppen ezért ismételtel felkéri a Nemzetek Szövetségét arra, hogy szüntesse meg ezt a helyzetet, amely ilyen szemrehányásra ad okot. Ez a Világszövetség abban a nézetben van, hogy nagy hiány és balsiker volna a Népszövetség részéről az, hogy ezeket az

alaptörvény jellegű rendelkezéseket amelyek a kisebbségek jogainak védelmére alkotott, jogszabályokban foglaltatnak és az ő különös oltalma alá helyeztetek, nem támogatná. Egy ilyen balsiker erősen meggyengítené a Népszövetség magasabb eszményeinek legodaadóbb és legerősebben támogatóit, az egyházakat és megerősítené azokat, akik úgy vélekednek, hogy a nemzetek szövetsége vaimi kevés gyakorlati s reális értékkel bír az emberiségre nézve.”

Egy hatvannégyéves tébolyodott rendőr szerelmi féltékenységből meggyilkolta ötvennégyéves feleségét, majd önmagát fobelötte

Budapest, július 23. Ma délelőtt negyedtizenkét órákor borzalmas családi dráma játszódott le Újpesten, a Báthory-utca 7-ik számú házában. Egy rendőr, aki csak néhány héttel ezelőtt szabadult ki a lipótmizei elmeegógyintézetből,

megölte a feleségét, azután önmaga ellen fordította a fegyvert.

A kettős családi dráma részletei a következők:

Körülbelül két esztendővel ezelőtt egy szolgálati ügyből kifolyólag a rendőrségen észrevették, hogy Lengyel István Újpesten szolgálatot teljesítő rendőr nem viselkedik normálisan. Rendőrorvossal vizsgáltatták meg, aki megállapította, hogy Lengyel köz- és önveszélyes örlült.

Beszállították a lipótmizei elmeegógyintézetbe és maidnem két esztendeig ápolták ott. Felesége mindennap rendszeren bejárt hozzá. Végre azután felesége kérésére szabadon bocsátották azzal, hogy az asszony odahaza ápolni fogja.

Az ötvennégy esztendő Lengyel Istváné maga vitte haza a tébolydából Lengyel Istvánt Újpestre, a házukba. Itt éltek körülbelül négy hétig egész nyugodtan együtt, míg pár nappal ezelőtt a rendőr Székesfehérvárra utazott rokonai meglátogatására. Már annyira gyöngyültnek mutatkozott, hogy az asszony egyedül engedte el.

Ma délelőtt váratlanul visszaérkezett a férfi Székesfehérvárról. Már megérkezésekor nagyon zavarosan viselkedett a hatvannégy esztendő nyugalmazott rendőr az idős asszonyt azzal kezdte zaklatni, hogy megcsalja őt.

Az idős asszonyt elkezdte kergetni a szobában és torkaszakadtából kiabálni:

— Megcsalsz, tudom, rájöttem, hogy megcsalsz, megöllek!

A szerencsétlen asszony, aki látta, hogy férjén ismét kitört az elmezavar, menekülni próbált előle, nem mert vele szembeállni, a férje azonban

kirántotta a revolvért, az asszony fejéhez emelte, el-

sütötte és egyetlen lövésrel leterítette a szerencsétlen öregasszonyt.

Az asszony holtan terült el a földön, mire a rendőr maga ellen fordította a fegyverét s kétszer egymásután fejébe lőtt. A második lövés után holtan terült el ő is.

A lövések zajaára berohantak a szomszédok, akik kihívták az újpesti mentőket. — A mentők csakhamar megérkeztek, de már nem akadt semmi dolguk.

A szerencsétlen rendőrnek két leánya van férjével. Ugy maga, mint leányai jó anyagi viszonyok között éltek.

A déli órákban, háromnegyed 12-kor kiszállott az újpesti rendőrkapitányság a tragédia színhelyére és a helyszíni szemle után gondoskodott arról, hogy a két holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállítsák.

HIREK

— Az Osztrák Nemzeti Bank leszállította a kamatlábat. A nemzeti bank főtanácsa ma tartott ülésén elhatározta, hogy a kamatlábat 1 százalékkal, 11-ről 10 százalékra csökkentti.

— A Debreceni Kereskedő Társulat és a Debreceni Kereskedelmi Alkalmazottak Egyesülete két estén való tárgyalás után elfogadott egy alapabálytervezetet és megalkította az ország első kereskedelmi nyugdíjintézetét, még pedig nem a munkaadók és alkalmazottak harcá nyomán, hanem annak a megértő és egymást támogató munkásságnak az eredményeképpen, amelyben Debrecen munkaadói és Debrecen alkalmazottai találkoznak évszázados kereskedelmi társulat és a szintén tisztas multia visszatekinthető kereskedelmi alkalmazottak működésében.

— Az ipartelep tulajdonosok figyelmébe. Értesítem a város területén fekvő és az 1893:XXVIII. t.-c. hatálya alá tartozó ipartelep tulajdonosokat, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter nr. 92.062—1924. XX. számú rendeletével megengedte, hogy az ipartelep mentőszekrényeihez a készletben tartani rendelt szublimátumot, illetve szublimát hengerkerék mellett vagy azok helyett a „Vetol” elneve-

zésű sebolaj tartassék készletben. A tartály edényeken az alábbi használati utasításnak kell lennie: „A sebet nem szabad lemosni, hanem az ebben az üvegben levő sebolajjal bőven le kell önteni. Az esetleg lefolyó olajat gase darabokra kell felfogni és ezekkel vagy a sebolajjal frissen átitatott gazedarabokkal kell a sebet befedni, azután a gazere vattát helyezni és pólyával rögzíteni”.

— Hatásosabb a gumibotnál. Az elmúlt éjszaka a rendőrség központi ügyeletére botrányos részegség miatt előállítottak egy embert, aki egy veszedelmesnek látszó ütőeszközt szorongatott a kezében. A detektívek kérdésre dicsékedve mondotta: Ez az én találmányom jobb, mint a gumibot. A veszedelmes szerszám egy erős acélsodronyból áll, amelynek két végén ólomgolyó van. Az egyik golyó nagyobb, mint a másik. Az új találmány tényleg hatásosabb a gumibotnál, mert amellett, hogy zsebre rakható, egyetlen jól irányzott ütéssel embert lehet vele ölni.

— Elfogtak a piacon két zsebtolvaj cigányasszonyt. Csütörtökön délelőtt a Rákóczi-utcai piacon elfogtak két cigányasszonyt, akik a vásárlók pénztárcáit lopkodták. A két cigányasszonyt ép akkor fogták el, amikor Sándor József Csapó-kerti eszmadámester feleségének a kosarából lopták ki a pénztárcáját, amelyben 200 ezer korona volt. A két cigányasszonyt, Kiss Erzsit és Nagy Erzsit átadták a kir. ügyészségnek. A fogházba kísérécekor Nagy Erzsi rosszul lett úgy, hogy orvost kellett hívni hozzá. Az orvos megvizsgálta és megállapította, hogy Nagy Erzsik szülési fájdalmi vannak és nemskára meg fogja szülni gyermekét. Nagy Erzsit a rabkórházban helyezték el.

— Egy bányási község kitiltotta határából az autókát. Néhány nappal ezelőtt Crnja község előljárássága rendeletet adott ki, amelyben megtiltotta Haufeld és Crnja közég között az autóközlekedést, azzal az indoklással, hogy az autók tönkreteszik az országutakat. A községi előljárásság különös rendelete kinos feltűnést keltett a Bányában, mert lehetetlenné tette Velikikinda és Beszkerek között az autóközlekedést. A kikinda kereskedők és gyárosok egyesülete kénytelen volt foglalkozni az előljárásság rendeletével és elhatározta, hogy beadványt intéz a beszkereki kereskedelmi és iparkamarához, hogy tegyen lépéseket a szokatlan rendelet visszavonására, mert az nagy károkat okoz a Bányáság kereskedelmének. Érdekeltek körökben remélik, hogy a bányási alispáni hivatal, mint a felsőbb vármegyei hatóság, meg fogja semmisíteni ezt a minden kulturális haladással ellenkező községi előljárássági határozatot.

— Lopás a vasúti üzletvezetőség-ről. A debreceni üzletvezetőség épületében most folytak a kárpítózási munkálatok. Tegnap délután egy gyorskezi alkalmi tolvaj két értékes függönyt lopott el az egyik hivatali szobából. A rendőrség a nyomozást megindította.

Margit-fürdő uszoda árai:

Uszodajegy . . . . . 8,000 K Havi bérlet . . . . . 150,000 K
Közliasziviselőknek . . . . . 6,000 K Havi bérlet . . . . . 120,000 K

Füzetjegyek (20 drb) 140,000 K. — D. U. E. Tanuló- és gyermekjegy 6000 K. — Havi bérlet 110,000 K.

A villamos kalauzoknál váltott Margit-fürdő jegyek az uszodába is érvényesek.

1925 i
— 15 m
ket a me
vetkezte
most meg
lések szer
kár érte a
következt
racktermé
idejében l
Német-Aus
termését s
a fagy s
részben C
szágból
Magyaror
esolásával
kedései a
annál inká
a legnagyobb
ponensei,
időben fe
mét.
— Egy
A majomp
hatás nélk
sem szab
nát, Ujból
must hird
28-án tár
— Fila
nek az
világ sz
tartozott
Európa
hogy Fil
ben a na
állítanak
vész, se
nincsenek
hogy ő v
munka f
szobrász
méter m
mondat
nak kös
redékért.
tek el eg
rész val
ókori dá
mozta, h
ja októb
szobrán
tóber 28
Éváról u
tek.
— Azsu
fehérmü
Endlész
chenyi-ut
— Mar
dajegy 8,0
Közliasziv
let 120,000
140,000 K.
mekjegy 6
110,000 K.
tott Margi
is érvénye
VIGSZIN
Két attrak
asszony d
számárbőr
regény, 7
URANIA
ságos szer
tyaélet, kö
mezitláb
vonásban.
A debre
hangjal, l
tiltották
minden tis
tánt, a Ny
nak vezet
birkozóve
TVE birko
hogy tová

— 15 milliárd kár érte a termelőket a meghiusult barackexport következtében. A gazdasági körökben most megejtett hozzávetőleges becslések szerint mintegy 15 milliárdnyi kár érte a magyar termelőket annak következtében, hogy a bőséges baracktermés fölsőlege nem juthatott el idejében külföldre. Jellemző, hogy Német-Ausztria, amelynek gyümölcs-termését szintén teljesen elpusztította a fagy s a kedvezőtlen időjárás jó részben Csehszlovákiából s Olaszországból importálja a gyümölcsöket, Magyarországnak szinte teljes kikapcsolásával. A kormány késedelmes kedései az export lehetővé tételére annál inkább kihívják a kritikát, mert a legnagyobb baracktermő vidék exponensei, a kecskemétiék meg a kelli időben felhívták a kormány figyelmét.

— Egy új majomper Kolumbiában. A majomper úgy látszik nem maradt hatás nélkül, mert már Kolumbiában sem szabad hirdetni az evolúció tanát. Ujból perbe fogtak egy érvényes must hirdető tanítót, akinek július hó 28-án tárgyalják az ügyét.

— Filadelfiában szobrot emelnek az első embernek. Az újvilág szokásai közé nem igen tartozott a szobor-láz. Ebben Európa vezet. Annál feltűnőbb, hogy Filadelfia legszebb kertjében a napokban olyan embernek állítanak szobrot, akinek se művész, se tudományos érdemei nincsenek. Egyedüli érdeme az, hogy ő volt — az első ember. A munka Brady ismert filadelfiai szobrász műve. Ádám szobra 7 méter magas. Talpazatára ez a mondat van belevésve: „Ádámnak köszönetül a későbbi évezredekért.” A felirat alatt helyezték el egy napórát. Brady szobrász valószínűleg otthon van az ókori dátumokban, mert kivomozta, hogy Ádám születésnapja október 28-ára esik. Ádám szobrának leleplezése tehát október 28-án lesz Filadelfiában. Éváról úgy látszik, megfélekedtek.

— Azsurozást gépen. zsebkendő és fehérműbe 1800 K. ruhára 2000 K. Endlízés méterre 3000 K. Szilágyi, Széchenyi-utca 1.

— Margit-üdü uszoda árai: Uszodajegy 8.000 K. Havi bérlet 150.000 K. Köztisztviselőknek 6.000 K. Havi bérlet 120.000 K. Fűzetjegy (20) drb) 140.000 K. — D. U. E. Tanuló és gyermekjegy 6.000 K. — Havi bérlet 110.000 K. A villamos kalauzoknál váltott Margit-üdü jegyek az uszodába is érvényesek.

SZÍNHÁZ

Mozgósínházak:

VIGSZÍNHÁZ: 3 óras előadások! Két attrakció! Erősebb az acélmal. Egy asszony drámája, 7 felvonásban és A számbőr (A gyönyör rabszolgája), regény, 7 fejezetben.

URÁNIA: Chaplin ötletes és mulatságos szereplésével: Héj kutyaelet, kutyaelet, komédia 5 felvonásban. A kis meztelűs, egyszerű történet, 6 felvonásban.

SPORT

A debreceni birkozóverseny utóhangja. Ismeretes, hogy örökre eltiltották a szövetséggel szemben minden tisztség viselésétől Weisz Zoltánt, a NyTVE birkozó-szakosztályának vezetőjét, azért mert a bajnoki birkozóversenyen levonultatta a NyTVE birkozókat és nem engedte meg, hogy tovább versenyezzenek. A bir-

kozókat állítólag azért nem engedte indulni a versenyszámokban, mert a bíró ellenük bíráskodott. A jegyelmi bizottság az ítéletet az alatt az idő alatt hozta, míg Weisz külföldön volt, most hogy hazajött támadásokat akar indítani Paulovics Pál ellen és tisztázni akarja szerepét.

Nemzetközi lovas mérkőzés Szegeden. Szegedről jelentik: A délvidéki lovasegyesület, a szegedi gazdasági egyesülettel karöltve 1925 augusztus 15-20-án nemzetközi lovasmérkőzést rendez. A mérkőzést a magyar lovasportegyesület országos szövetségének lovas-szabályai szerint fogják megtartani és elbírálni. A nevezési határidő a különböző versenyszámok szerint folyó évi július 25. és augusztus 8. Felvilágosítással szolgál a Délvidéki Lovasegyesület titkársága.

A DVSC-KAOE vasárnapi mérkőzése. A kerületi bajnokcsapat, a DVSC vasárnap játszotta le a Korinthian-díjmérkőzést a budapesti Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének jónévű csapatával. A KAOE a Korinthian-díjmérkőzések során július 5-én a Kecskeméti Athletikai Clubot 3:1 arányban győzte le s így került össze a további küzdelmek során a DVSC-vel. A DVSC a KAOE feletti győzelme esetében összekéri a múlt évi Korinthian-díj győztes csapatával, a Vasasokkal. A KAOE elsőrendű játékerőt képviselő másodosztályú együttes, amely a másodosztályban a hatodik helyen végzett. Különösen főtérőssége Tóth centerhalí, aki nem egy alkalomkor volt már a magyar válogatottnak is tagja. A mérkőzés a nagyverdei sporttelepen vasárnap délután fél 6 órakor kerül lejátszásra. Bíró Tamássy László lesz.

A TÉK intéző bizottsága pénteken délután fél 4 órakor a Bikában ülést tart. Az ülésen foglalkozni fognak a vasárnapi uszóversenyen történt dolgokkal és különösen a DEAC és DUE ügyével.

A DUE győztes vízipóló csapatának játékosai, saját egyesületüktől aranyozott érmet kapnak. Az érmeiket a főttkartól átvehetik a játékosok.

A DUE propaganda versenye a Margit-üdüben. A DUE választmányának esztőtörtéki ülésén elhatározták, hogy — augusztus hó 2-án a Margit-üdüben propaganda gyermekversenyt rendeznek. A gyermekversenyre már lehet benevezni a DUE titkárnál, de lehet benevezni a mérkőzés megkezdése előtt is a helyszínen. A gyermekversenyszámok lezajlása után a DUE a) és b) csapatai tartanak tréning vízipólómérkőzést. A verseny fél 4 órakor kezdődik.

A DEAC megőyta a vasárnapi uszóverseny minden számát. A DEAC azért, mert Jost Ferencet nem engedték indulni, megőyta a verseny minden számát és kéri, hogy új versenyt rendezzenek. Az óvást felterjesztették a kerületi előadó jelentésével együtt.

A DUE résztvevő a kaposvári uszókongresszuson és 12 versenyzőjét indítja a versenyeken. A DUE vízipóló csapata nagy erővel készül a kaposvári mérkőzésre.

KÖZGAZDASÁG

Szilárdul a gabonatözsde

A tözsdetanács hivatalos árjegyzése a következő: 77 kilogramos tiszavidéki új buza 372.5—377.5, pestmegyei és dunántúli 367.5—377.5, 78 kilogramos tiszavidéki buza 377.5—380, pestmegyei és dunántúli 372.5—375, rozs 310—315, új takarmányárpa 375—380, ózab 435—450, tengeri 275—277.5, repce 545—560, korpá 250—255 ezer korona.

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos valutaárfolyamai: Angol font 345.000—347.000, Cseh korona 2104—2120, Dinár 1225—1247, Dollár (5-ös bi-től felfelé) 70.580, Dollár (kisebb bankjegyek) 70.480—71.410, Francia frank 3347—3377, Zloty 13.405—13.555, Lei 368—372, Leva 509—517, lira 2600—2622, Német márka 16.875—16.975, Schilling 9985—10065, Hollandi forint 28.245—28.515, Svájci frank 13.802—13.902, Dán korona 15.360—15.450, Svéd korona 18.840—19.000, Norvég korona 12.720—12.900, Belga frank 3267—3297.

Legszebb gyümölcsök

jutányos áron Tóthnál, Piac-utca 7. (kapu alatt), **őszi barack** étkezésre és befőzéshez állandóan kapható.

Elárverezek

Debrecenben Simonvi-ut 6. sz. házban 1925 aug. 6-án d. e. 11 órakor 12.600.000 kor. becsült butorokat, szekeret, eséplöszek-rényvt.

Rosner
végrehajtó.

Paplanvarrodámban

készülnek a legmodernebb paplanok. Villanyerővel frissítve és tisztítva. **DEBRECZENI, Kossuth-u. 11.**

FESTÉKET,

padlólakkot, brunolint, terpentint, firniszt, zománclakkot és minden színű porfestéket kiváló minőségben, nagyon olcsón vásárolhat

STERN festéküzletében, Piac-u. 10., a Bikával szemben.

Vízvezeték

szereleéseket, csatornázási munkálatokat és javításokat jutányosan készít **Nagy József szerelő,** Burgondia-utca 1.

E heti könyvujdonságok:

Gárdonyi: Tizenkét novella 51.500.—
Gárdonyi: Mai csodák 58.800.—
Benolt: A táncosnő 44.100.—
Erdős Renée: Római napló I-II. könyv 44.100.—
Dr. Büben: A Diatherma alkalmazása (kötve) 110.500.—
Shaw: Cashell Byron mest. 66.150.—
Gr. Andrassy: A világháború előzményei I. 58.800.—

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében, a főposta mellett
Telefon 54.

Utleveleket

leggyorsabban és legolcsóbban vizumoztat

Máv. II. Menetjegyiroda

Piac-u. 56. Telefon 12-03.

Bel- és külföldi fordók képvisellete.

Vasuti jegyek kiadása reggel 7-től este 9-ig

GYÓGYNÖVÉNYEKET,

székfű-, hársfa-, pipacs-, bodza- és ökörfarkkóró virágot, beléndek-, maszlag-, fehér üröm- és kerek-mályvalevelet,

anyarozst és kőrisbogarat és minden egyéb gyógynövényt, továbbá mustár-, édes kőmenny- és anizsmagot

borkövet

legmagasabb napi áron vásárol a

„HYDROFLORA“ R. T.

Budapest, IV., Váci-utca 20.
Sürgőnycim: ARUNDO, Budapest.

Kérünk mintázott áruajánlatot!

Mindentéle

bádogos munkát

tervszerűen készít és javít

Kereszturi István

bádogosmester

Hunyadi-utca 10. szám.

Legjobb minőségű

befőtt-kötöző

pergament (hólyag) papír,

kenderzsineg és csinos

üveg-cimkék

legolcsóbban beszerezhető

Hegedüs és Sándor rt.

könyv- és papírkereskedésében

a főposta mellett. Telefon 54.

PRÉCZ kárpitos

Hatvan-utca 41.

Hencserek, diványok, matracok, szalon- és bőrgarnitúrák állandóan raktáron.

Kötéláru üzletemet

Petőfi-tér 4. szám alatt megnyitottam.

Kitűnő anyag. Jutányos árak.

Vízszeladókknak árengedmény!!

BOGDÁNY SÁNDOR, kötélgyártó.

Faszén, mész,

cement, gipsz, tüzifa

és minden építkezési anyag és tüzelő

anyagok, legjobb minőségben és olcsó

árban kaphatók **SCHIFFMANNÁL**

Pesti-utca 3. Telefon 852.

Most jelent meg!

BALATONI KALAUZ.

Szerkesztette:

dr. br. Wlassics Tibor

a Balatoni társaság orsz. elnöke.

Ára: 60,000.— K.

Kapható:

Hegedüs és Sándor rt.

könyvkereskedésében, a főposta mellett.

Telefon 54. sz.

Éva Szénsavval teltett
vizet igyunk
üdit — frissit
Megrendelhető
Márkus Jenő Hatvan-utca 22. Telefon: 14.

Ócska tankönyvekért
legtöbbet fizet
Aczél Antiquarium.

Befőttes és ugorkás üvegek
nagy mennyiségben érkeztek. Olcsó árban beszerezhetők
BLATTNER GYULA Üveg- és porcellán üzletében
Piac-utca 89.
Royal-szállodával szemben. — Telefon 468.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Négy lapban olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczeni, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában vagy a Hegedüs és Sándor R. T. (Piac-u. 34.) vagy az Aczél Hírlik (Piac-utca 24.) és a Csáthy-féle könyvkereskedés (Piac-utca 8.) pénztáránál. — Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. Vastagbetűs szó 1600 korona.

VÉTEL

BARACKOT, ÉRETTET bármily mennyiségben mázsáját kettőszáz-ezer, kilónként 2000 koronájával átvesz Debrecen város központi szesz-főzdéje, Külsővásártér 19. 784

CSERÉPKÁLYHAKAT 16 állapotban megvételre keresünk. Hatvan-utca 53. Telefon 7-28. 1114

MEGVÉTELRE keres jókarbant lévő könnyű egylovas stráfkocsit vagy henteskocsit a Hadházi-utca 26/A. szám alatti kértészet. 1101

ELADÁS

SAJÁTTERMÉSŰ erősen bakáros tisztán kezelt zamatos házi bor literenként csak 14000. kapható mindennap. Poroszlav-ut. 53. Sestakert. 1032

MÁRVÁNYMOZAIK, cementlapok, betonárúk, sírkövek minden fajta építési anyagok legolcsóbban beszerezhetők Debreceni Működgyárnál. Fürdő-u. 2. — Telefon 10-93. 368

TÜZIFA vagon-tételben és aprítva legolcsóbban beszerezhető Erdéyi Tüzfahozatalnál. Fürdő-u. 2. Telefon 10-93. 369

JÓMINŐSÉGŰ téglák és cserép Tóth és Sebestyén építészek téglagyárából kapható legolcsóbban. Megbízott Betus József, Zöldfia-u. 8. sz. 370

HORGANY fedéllemez, használt mosórongy kapható Ócskavasúzet, Vásártéri állomás mögött. Telefon 628. 853

ELADÓ forgalmas helyen jól bevezetett pékség teljes berendezéssel, 4 szobás lakással, istálló, kocsiszín, hízalóval, 3 udvarral. Cím a kiadóban. 1074

KLÁRLY kávéi mégis a legjobbak, aromás, zamatos, a vevő előtt pörköltve, meleg állapotban kapható. Dégenfeld-tér 11. 875

CSÉPLÉSI munkálatokra üdítőül sajtótermésű erősen bakáros, tisztán kezelt zamatos házi bor literenként csak 14000 kapható mindennap. Poroszlav-ut 53. Sestakert. 1031

ÖNMELEGÍTŐS fürdőkád alighasználtnál és mesterbrács eladó. Nyílt-utca 149. 1068

NYÁRI beszercei szilva kilónként csak 1000. Poroszlav-ut 53. 1073

BOR. Sajáttermésű nagyban hordó és liter tételekben eladó. Literenként 12.000 korona. Szoboszló-ut 11/A. 1088

FÉRFI box 200.000, női fél 180.000. Fejlesztési 100.000, női 90.000, talpalás 25-30.000. Fábiam, Rakovszky-utca 38. 1090

KIS családi ház, melyben két szoba konyha, mellékhelyiségek azonnal elfoglalhatók, dísznő és baronfi tartásra alkalmas udvarral eladó a város belterületén, kedvező fizetési feltételek mellett. Felviágositást ad a Debreceni Független Újság kiadóhivatala. 818

Menekült órák
szakszerűen, meglepő olcsón
vállal javításokat
Rákóczi-u. 36. sz.

GYÁRNAK vagy ipartelepnek alkalmas szőlő és gyümölcsös eladó. Bősziorményi-ut 24. 1098

FEHÉR és színes filckalapok 110.000 kor. kapható, Matta Anna, Csemete-ut. 10. 1103

ELADÓ ház, 3 szoba, konyha, pince, üzlet átadó. Nyílt-ut. 107. 1106

ELADÓ kétszoba, konyha, előszoba speciál butorral együtt azonnal beköltözhető. Hajó 16. sz. 1107

24 SZEMÉLYES fekete ebédlovasztal, gyermekkosci, ág. zsákok, dobozok olcsón eladók Paczeltnél, Pusztóki-palota. 1110

Tisztittassa, festesse
ruhált
Wachánál, Debrecen,
Simonffy-utca 55.

FRISS barack befőzni vagy lekvárnak kapható. Bősziorményi-ut 24. 1097

KERESLET

INTELLIGENS zsidó család elvállalja teljes ellátásra feltétlen uricsalád gyermekét, hol korrepetálásban is részesülhet orvostanhallgató által. Cím a Független Újság kiadóhivatalában. 786

KÖNYVKÖTŐTANULÓNAK 14 éven felüli, két középiskolát végzett fiú felvétetik a Hegedüs és Sándor rt. könyvkötészetébe. Piac 49. 1086

INTELLIGENS íróvaló fiatalember könyvelést vagy bármely iródi munkát vállal szerény díjazásért. Szíves mekereséseket a Hajdúföld kiadó kér „Törökű 22” jellegre. 1050

BEJÁRÓNÓT keresek. Hatvan-ut. 1. II. em. 41. 1069

GYERMEKSZERETŐ uriaszony a háztartás minden ágában jártas, anyahelyettesi állást keres. Cím a kiadóban. 1072

MUNKÁSNO jó fizetéssel felvétetik a Hegedüs és Sándor rt. könyvkötészetébe. Piac-u. 49. 1085

FEHÉRNEMŰ, gyermek, házi ruha varrónő házkhoz ajánkozik, vidékre is. Wilhelmné, Vágkedvű 40. 1094

LAKÓTÁRSNÓT keresek, hivatalnoknő, kis butora lehet. Két szoba konyhám van. Péterfia 35. 1130

EGY tisztességes házaspár kvártélyra felvétetik. Pacsirta-u. 37. 3 aító. 1100

TIMÁRSEGÉD állandó munkára alkalmazást keres. Cím a kiadóban. 1105

SZEPESSEGI uri család nyaralásra vállalja 12-20 gyermeket. — Fel-Felügyelet melletti utazás. Értekezhetni lehet vasárnap délelőtt. Cím a kiadóban. 1108

SZOBATÁRSNÓT keresek Szováta fürdőbe, csütörtökön utaznánk. Cím a kiadóban. 1109

VEGYES

ÉPÍTŐK figyelmébe! Tisztelettel értesítjük az építető közönséget, hogy az „Első Debreceni Építő Ipari Szövetkezet” törvényeszkéleg beicég megalakult. Elvállal az építkezéshez tartozó minden néven nevező munkálatok tervezését, felépítését teljes befejezésig, épület javítását, jókarban tartását, műköveket és műkőmunkák elkészítését, mérsékelt árak mellett, ugy helyben, mint vidéken. Kandia 4/b. szám. bent az udvarban. Telefon 7-41. meghívásra elmegyünk. 592

BUTOROZOTT szép utcai szoba különbejárattal 1-2 személynek kiadó. Timár-u. 5. 1099

EGYSZOBÁS, konyhás lakásomat elcsorélem 2 szobással, ráfizetéssel. Bercsényi 26. 2 aító. 1113

EGY különbejárati szoba butor nélkül azonnal kiadó. Simonffy 12. 1102

NYARALÓBAN különbejárati butorozott szoba kiadó. Poroszlav-ut 24. 1104

FORGALMAS helyen fűszerüzlet csinos berendezéssel átadó. Cím a kiadóban. 1111

UTCAI szép butorozott szoba kiadó. Bikabérlház, I. emelet 6. Hirdetési vállalat mellett. 1112

RANKAY GYULA NIVÓ kölcsönkönyvtára, könyv- és újságolvasótorem Debrecen, Csapó-utca 11., az udvarban. Uj művekben Debrecen leg-gazdagabb könyvtára. Előfizetés havl harminc, biztosítók ötvonzer korona. Minden új és minden régi jó könyv.

BUTOROZOTT szoba két személy részére kiadó. Széchenyi-u. 11. 1062

SAJÁT pénzének ellensége, ha meg nem győződik, hogy cipőt és csizmát egyedül és kizárólag csak Fábiam Józsefnél szerezheti be. Félicipő 200.000. Női félicipő 180.000. Fejlesztés 90.000-100.000. Talpalás 25.000-30.000 Fábiamnál. Rakovszky-u. 38. 1075

2 SZOBÁS, előszoba, konyhás lakás átadó. Cím a kiadóban. 1091

EGYETEMI hallgató középiskolások tanítását vállalja. Cím a kiadóban. 1061

VARRÓNÓ, Izléses ruhák készítését és alakítását vállalom. Házakhoz megyek varrni. Bundi-u. 3. 750

SZAKSZERŰ uszástanítás legolcsóbb Belvárosi fürdőben, Pásti-u. 8. 755

FAJBOROK leszállított áron liter és hordótételben. Arany János 30. 2949

FIGYELEM! Szoba, konyhát beköltözére keresek, kétmázsza búzat fizeték felépést. Cím a kiadóban. 1021

RAKTÁR, Betonos, főkös raktár mindenre, terményre különösen alkalmas kiadó. Darabos-u. 20. 1055

MOST JELENT MEG!

BETTAUER

legujabb regénye:

Asszonyvásár.

(Bettauer bécsi írónak, a Bánatos ucca szerzőjének — ki gyilkos merénylet áldozata lett — szenzációsan érdekes új regénye)

Ara 51,500 korona.

Kapható:

Hegedüs és Sándor r.-t.
könyvkereskedésében

a főposta mellett. Telefon 54

„KÖNYVVITELI SZAKIRODA”

Kandia-utca 4-b. — Telefon: 741.

Előnyös áron vállalja üzletek, kereskedelmi és iparvállalatok, uradalmak könyveinek vezetését (órakönyvelést), üzleti könyvek felfektetését, leltár- és mérlegkészítést, revizori teendőket stb.

Iparosokat, kereskedőket megtanít üzleti könyvek vezetésére, mérlegképes könyvelőkké kiképez hivatalnokokat, B-listás tisztviselőket stb.

Hivatalos órák 15-19 között.